

Opgang, 6 september 2026

Teksten

1 – William Byrd (c.1543-1623): "Teach me, O Lord", psalm 119:33-38 (a 5) (The Queens Six; The Rose Consort of Viols)

Byrd past in dit lied de zogenaamde alternatim-stijl toe: waar in de katholieke (latijnse) vorm steeds een zin gregoriaans wordt afgewisseld met een meerstemmig getoonzette tekstzin, gebruikt hij hier de Engelse vertaling in solo-coupletten steeds afgewisseld door vijfstemmig getoonzette tekstregels. De vertaling is de NBV21.

Teach me, O Lord, the way of thy statutes, and I
shall keep it unto the end.
Give me understanding, and I shall keep thy law;
yea, I shall keep it with my whole heart.
Make me to go in the path of thy commandments,
for therein is my desire.
Incline my heart unto thy testimonies, and not to
covetousness.
O turn away mine eyes, lest they behold vanity, and
quicken thou me in thy way.
O stablish thy word in thy servant, that I may fear
thee.
Glory be to the Father, and to the Son, and to the
Holy Ghost. As it was in the beginning, and is now,
and ever shall be, world without end. Amen.

Wijs mij, Heer, de weg van Uw wetten, dan volg ik
die tot het einde toe.
Geef mij inzicht, en ik zal Uw wet volgen, hem
onderhouden met heel mijn hart.
Laat mij het pad gaan van Uw geboden, dat is mij
het liefst.
Neig mijn hart naar Uw richtlijnen en niet naar
winstbejag.
Houd mijn ogen af van wat leeg is, laat mij Uw
wegen gaan, en leven.
Kom Uw belofte aan Uw dienaar na, dan zal ik van
ontzag voor U vervuld zijn.
Eer aan de Vader, en aan de Zoon, en aan de Heilige
Geest. Zoals het was in het begin, nu, en altijd, in de
eeuwen der eeuwen.
Amen.

02 – Johann Sebastian Bach (1685-1750): Cantate "Jesu, der du meine Seele", BWV 78 (Ingrid Schmithüsen, sopraan; Charles Brett, alt (contratenor); Howard Crook, tenor; Peter Kooy, bas; Collegium Vocale Gent, o.l.v. Philippe Herreweghe)

Het is een zeer bekende cantate van Bach. Het thema van de cantate, de vertroosting die het lijden van Christus de gelovige biedt, legt nauwelijks verband met de evangeliëlezing van deze zondag, Lucas 17: 11-19, de genezing van tien melaatsen door Jezus; slechts één van hen (een Samaritaan) keerde naar Hem terug om Hem daarvoor te bedanken. Die relatie legde Bach al in de cantate die hij het jaar daarvoor voor deze zondag schreef (BWV 25: "Es ist nichts Gesundes an meinem Leibe"). De vertaling is van Ria van Hengel.

1. Koraal

Jesu, der du meine Seele
hast durch deinen bitteren Tod
aus des Teufels finstern Höhle
und der schweren Seelennot
kräftiglich herausgerissen
und mich solches lassen wissen
durch dein angenehmes Wort,
sei doch itzt, o Gott, mein Hort!

Jezus, die mijn ziel
door uw bittere dood
uit de duistere grot van de duivel
en uit de zware zielenood
krachtig hebt weggetrokken
en mij dat hebt laten weten
door uw weldadige woord,
wees toch nu, o God, mijn toevlucht!

Vervolg op pagina 2

2. Aria/Duet (S/A)

Wir eilen mit schwachen, doch emsigen Schritten, o Jesu, o Meister, zu helfen zu dir.
Du suchest die Kranken und Irrenden treulich.
Ach höre, wie wir die Stimmen erheben, um Hülfe zu bitten!
Es sei uns dein gnädiges Antlitz erfreulich!

Wij snellen met zwakke, maar ijverige stappen, o Jezus, o meester, naar u toe om hulp te vragen.
U zoekt getrouw de zieken en de dwalenden.
Ach, hoor hoe wij onze stem verheffen om hulp te vragen!
Laat uw genadige gelaat ons verblijden!

3. Recitatief (T)

Ach! ich bin ein Kind der Sünden, ach! ich irre weit und breit.
Der Sünden Aussatz, so an mir zu finden, verläßt mich nicht in dieser Sterblichkeit.
Mein Wille trachtet nur nach Bösen.
Der Geist zwar spricht: ach! wer wird mich erlösen?
Aber Fleisch und Blut zu zwingen und das Gute zu vollbringen, ist über alle meine Kraft.
Will ich den Schaden nicht verhehlen, so kann ich nicht, wie oft ich fehle, zählen.
Drum nehm ich nun der Sünden Schmerz und Pein und meiner Sorgen Bürde, so mir sonst unerträglich würde, ich liefre sie dir, Jesu, seufzend ein.

Rechne nicht die Missetat, die dich, Herr, erzürnet hat!

Ach! ik ben een kind van de zonde, ach! ik dwaal overal.
De kwaal van de zonden, die ik onder de leden heb verlaat mij niet in deze sterfelijkheid.
Mijn wil streeft alleen naar het kwaad.
De geest zegt wel: ach! wie zal mij verlossen?
Maar vlees en bloed bedwingen en het goede volbrengen gaat mijn krachten te boven.
Als ik mijn gebreken niet wil verhelen, dan kan ik niet tellen hoe vaak ik zondig.
Daarom neem ik nu de smart en de pijn van mijn zonden en de last van mijn zorgen, die anders ondraaglijk voor me zou zijn, en ik leg ze zuchtend bij u, Jezus, neer.
Reken mij de misdaden niet aan die u, Heer, hebben vertoornd.

4. Aria (T)

Das Blut, so meine Schuld durchstreicht, macht mir das Herze wieder leicht und spricht mich frei.
Ruft mich der Höllen Heer zum Streite, so steht Jesus mir zur Seite, daß ich beherzt und sieghaft sei.

Het bloed dat mijn schuld dóórstreept maakt mijn hart weer licht en spreekt mij vrij.
Als het helleleger mij ten strijde roept, dan staat Jezus mij bij om me moed te geven en te laten overwinnen.

5. Recitatief (B)

Die Wunden, Nägel, Kron und Grab, die Schläge, so man dort dem Heiland gab, sind ihm nunmehr Siegeszeichen und können mir verneute Kräfte reichen.
Wenn ein erschreckliches Gericht den Fluch vor die Verdammten spricht, so kehrst du ihn in Segen.

Mich kann kein Schmerz und keine Pein bewegen, weil sie mein Heiland kennt;
und da dein Herz vor mich in Liebe brennt, so lege ich hinwieder das meine vor dich nieder.
Dies mein Herz, mit Leid vermengt, so dein teures Blut besprenget, so am Kreuz vergossen ist, geb ich dir, Herr Jesu Christ.

De wonden, spijkers, kroon en graf, de slagen die ze daar mijn Heiland hebben toegebracht zijn voor hem voortaan overwinningstekenen en kunnen mij nieuwe kracht geven.
Als een verschrikkelijk oordeel de vloek over de verdoemden uitspreekt, dan verandert u die in zegen.
Mij kan geen smart en geen pijn treffen, omdat mijn Heiland ze kent; en omdat uw hart voor mijn liefde brandt, leg ik op mijn beurt het mijne voor u neer.

Dit hart van mij, vol met leed, besprenkeld door uw bloed dat aan het kruis is vergoten, geef ik u, Heer Jezus Christus.

6. Aria (B)

Nun du wirst mein Gewissen stillen, so wider mich um Rache schreit, ja, deine Treue wirds erfüllen, weil mir dein Wort die Hoffnung beut.
Wenn Christen an dich glauben, wird sie kein Feind in Ewigkeit aus deinen Händen rauben.

Nu zult u mijn geweten stillen, dat schreeuwt om wraak op mij, ja, uw trouw zal dat volbrengen, omdat uw woord mij hoop geeft.
Als christenen in u geloven, zal in eeuwigheid geen vijand hen uit uw handen rukken.

7. Koraal

Herr, ich glaube, hilf mir Schwachen,
laß mich ja verzagen nicht;
du, du kannst mich stärker machen,
wenn mich Sünd und Tod anficht.
Deiner Güte will ich trauen,
bis ich fröhlich werde schauen
dich, Herr Jesu, nach dem Streit
in der süßen Ewigkeit.

Heer, ik geloof, help mij, zwakkeling,
laat mij de moed niet verliezen;
u, u kunt mij sterker maken als
zonde en dood mij in verzoeking brengen.
Op uw goedheid wil ik vertrouwen
totdat ik u verheugd zal aanschouwen,
Heer Jezus, na de strijd,
in de zoete eeuwigheid.